

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

PL- 063/48/JB/07/MB7-9132

SECRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dnia 27.07.07 r.
nr 6558 podpis.....

CABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dnia 27.07.07 r.
5074 podpis.....

BPS

Warszawa, dnia 28 lipca 2007 r.

Pan
Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na pismo z dnia 2 lipca 2007 r. znak BPS/DSK-043-407/07, przy którym przekazano oświadczenie Pana Antoniego Motyczki, Senatora Rzeczypospolitej Polskiej, złożone podczas 35. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 21 czerwca 2007 r., w sprawie nowelizacji ustawy o podatku od spadków i darowizn, uprzejmie informuję.

Zmiany w ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2004 Nr 142, poz. 1514 z późn. zm.), wprowadzone ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. Nr 222, poz. 1629) weszły w życie z dniem 1 stycznia 2007 r. Miały przede wszystkim na celu zapewnienie ochrony interesów majątkowych członków najbliższej rodziny przez wprowadzenie zwolnienia od podatku nieodpłatnego nabycia rzeczy lub praw majątkowych przez małżonka, rodzeństwo i krewnych w linii prostej (zstępnych i wstępnych).

Odnosząc się do przedstawionej w oświadczeniu kwestii, dotyczącej nowelizacji ww. ustawy w zakresie zwolnienia od podatku od spadków i darowizn nabycia majątku przez dzieci wychowywane w rodzinach zastępczych, celem stworzenia im takich samych warunków rozwoju jak dzieciom wychowywanym w rodzinach naturalnych, podzielam zdanie Pana Senatora w kwestii konieczności tworzenia tym dzieciom jak najlepszych warunków dla procesu ich rozwoju wychowawczego. Należy jednak pamiętać, że w polskim systemie opieki nad dzieckiem i rodziną, instytucja rodziny zastępczej pełni inną funkcję, niż rodzina naturalna. Obowiązujące przepisy prawa, uwzględniające zasadę ochrony interesu (dobra) dziecka, nakładają na te instytucje inne prawa i obowiązki. W konsekwencji, różnie są także uregulowane kwestie podatkowe, w tym także w zakresie nieodpłatnego przekazywania majątku.

Przepisy dotyczące rodzin zastępczych nakładają na powiatowe centra pomocy rodzinie obowiązek dbania o podtrzymywanie więzów emocjonalnych łączących dziecko z rodzicami biologicznymi i innymi osobami bliskimi dziecku, a także monitorowania sytuacji jego rodziny naturalnej, celem ewentualnej możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej. Należy zatem stwierdzić, że wynikająca z przepisów prawa funkcja rodziny zastępczej ma charakter zawodowy i niejednokrotnie okresowy.

Ponadto, należy podnieść wynikającą z art. 128 ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy kwestię obowiązku alimentacyjnego obciążającego krewnych w linii prostej, a także rodzeństwo, małżonka oraz przysposobionych i przysposabiających. Do obowiązku świadczeń alimentacyjnych nie są natomiast zobowiązani ani rodzice zastępczy, ani też wychowankowie rodzin zastępczych oraz ich dzieci. W świetle przepisów art. 112¹ K.r.o., jeżeli sąd opiekuńczy nie postanowi inaczej, obowiązek i prawo wykonywania bieżącej pieczy nad osobą małoletniego umieszczonego w rodzinie zastępczej, jego wychowania oraz reprezentowania w dochodzeniu świadczeń przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb jego utrzymania, należą do rodziny zastępczej. Inne obowiązki i prawa wynikające z władzy rodzicielskiej należą natomiast do rodziców naturalnych małoletniego.

Odnosząc się do zakresu zwolnienia od podatku, określonego w art. 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn, należy stwierdzić, iż jego celem jest ochrona interesów majątkowych osób z kręgu najbliższej rodziny i nieopodatkowywanie majątku budowanego i przekazywanego z pokolenia na pokolenie. Zamysł taki nie może być spełniony w przypadku rodzin zastępczych, które jak wspomniano wyżej, mają charakter przejściowy. Osoby wychowujące się w rodzinach zastępczych zachowują natomiast prawo do nieopodatkowywanego nabycia majątku po swoich krewnych.

Nawiązując do podnoszonej w oświadczeniu kwestii konieczności zapłaty podatku przez osoby wychowujące się w rodzinie zastępczej od nieodpłatnego nabycia własności lokalu lub budynku mieszkalnego, pragnę stwierdzić, że osoby te mogą skorzystać z ulgi mieszkaniowej, o której mowa w art. 16 ustawy o podatku od spadków i darowizn, jeżeli nabycie to nastąpi od rodziców zastępczych w drodze dziedziczenia, zapisu, dalszego zapisu lub polecenia testamentowego, pod pewnymi warunkami określonymi w ustawie, m.in. jeżeli osoby te sprawowały opiekę nad wymagającym takiej opieki spadkodawcą, na podstawie pisemnej umowy z podpisem notarialnie poświadczonym, przez co najmniej dwa lata od dnia poświadczenia podpisów przez notariusza na umowie.

Przedstawiając powyższe, uprzejmie informuję, że w omawianej kwestii należy także mieć na względzie przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.), w zakresie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. Na podstawie przepisów tej ustawy, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, podatnik może zwrócić się do naczelnika urzędu skarbowego z wnioskiem o udzielenie ulg podatkowych, w tym m.in. o odroczenie terminu płatności podatku lub rozłożenie podatku na raty albo umorzenie w całości lub w części zaległości podatkowych wraz z odsetkami.

Z poważaniem,

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU

Jacek Dominik